

ENERGINET

FREMSKRIVNING AF
ENERGINETS ELTARIFFER
2025-2027

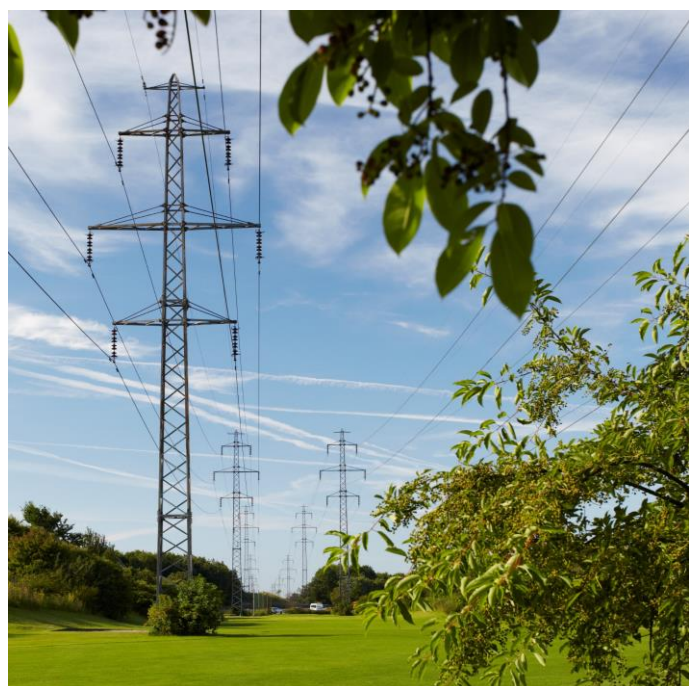

IND- HOLD

FORORD: BALANCE I DEN GRØNNE OMSTILLING	04
ENERGINETS ELTARIFFER I 2025	06
PRODUCENTBETALING I DEN GRØNNE OMSTILLING	08
ELEKTRIFICERING FREM MOD 2050	10
BUDGETTERET INDTÆGTSFORDELING 2025	12
BUDGETTERET OMKOSTNINGSFORDELING 2025	13
ENERGINETS ELTARIFFER FOR FORBRUG 2025-2027	14
DEN GRØNNE OMSTILLING ØGER FORTSAT INVESTERINGSNIVEAUET	15
STIGENDE OMKOSTNINGER TIL SYSTEMYDELSER	16

FORORD: BALANCE I DEN GRØNNE OMSTILLING

Energinet ønsker med denne publikation at give størst mulig transparens om de forventede fremtidige eltariffer samt belyse de store usikkerheder, der er forbundet hermed.

En accelereret grøn omstilling til 100 pct. vedvarende energi (VE) medfører fortsat øget behov for transport af energi, hvilket nødvendiggør investeringer i transmissionsnettet og øger Energinets omkostninger. Samtidig øger et aldrende net fortsat behovet for reinvesteringer, og risikoen for havarier stiger. Balanceringen af elsystemet bliver ligeledes mere kompleks, da størstedelen af strømmen kommer fra fluktuerende energikilder som vind og sol.

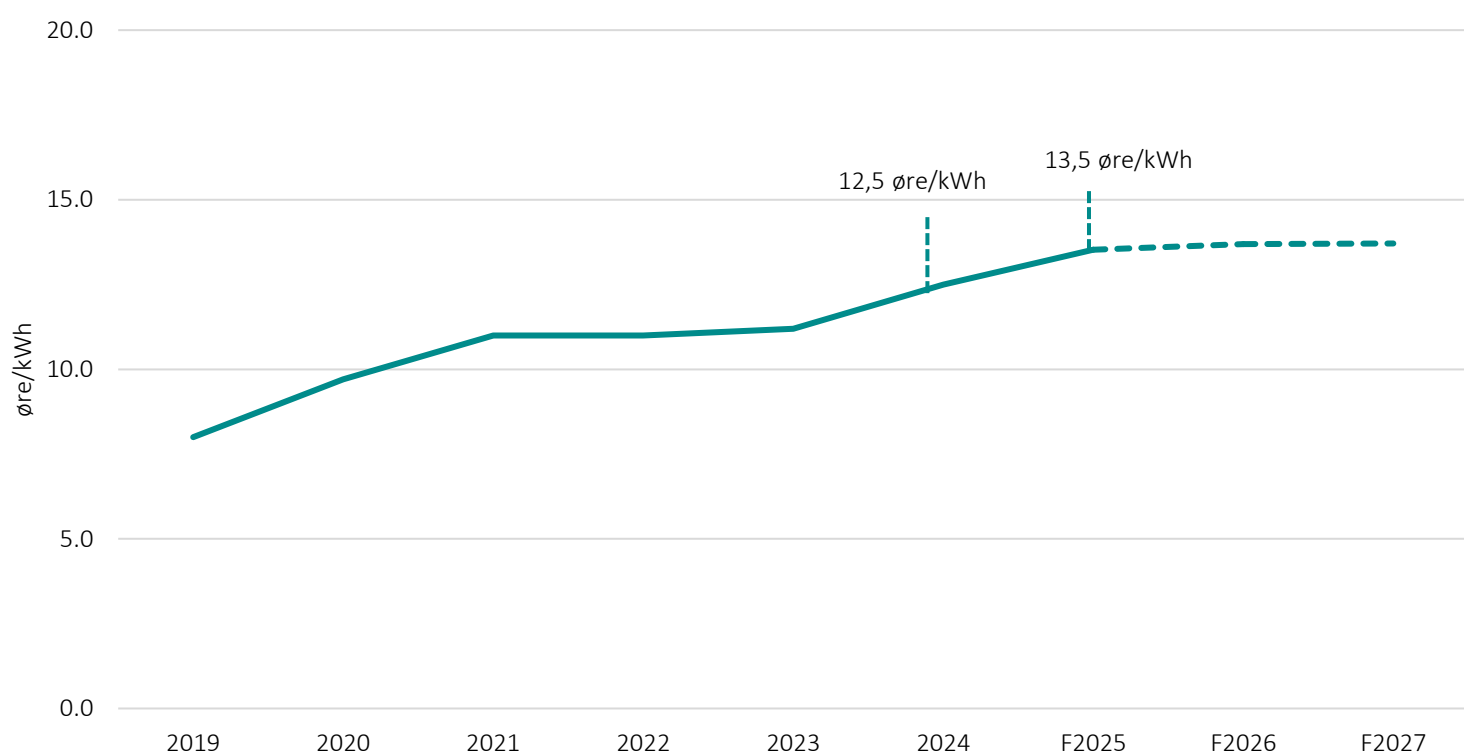
Energikrisen med meget høje og volatile energipriser var på sit højeste i 2022 og 2023 og gav store og uforudsigelige udsving i særligt Energinets omkostninger til systemydelser og nettab. Priserne er nu tilbage i et mere stabilt niveau, hvilket præger udviklingen i Energinets eltariffer fra 2024 til 2025.

Energinets budgetterede nettoomkostninger til elsystemet i 2025 er DKK 8,9 mia. Størstedelen af Energinets elrelaterede omkostninger betales af elforbrugerne via net- og systemtariffer samt abonnementsbetaling (cirka 70 pct.) og flaskehalsindtægter fra udlandsforbindelserne (cirka 25 pct.). Elproducenterne dækker en mindre andel (cirka 5 pct.).

Energinet har fremskrevet det forventede fremtidige tariffniveau frem til 2027. Tariffudviklingen forventes fremadrettet primært at blive påvirket af stigende aktivitetsniveau; behov for infrastrukturinvesteringer, nye driftsopgaver og balancering af elsystemet i den grønne omstilling – forhold som alle medvirker til stigende omkostninger for Energinet. Andre faktorer omfatter større anlægsmasse, øget behov for reinvesteringer, flere IT-projekter samt ny økonomisk regulering, som kræver større egenkapital. Elforbruget forventes også at stige; men det er stadig usikkert, hvornår et stigende elforbrug fra elektrificering af andre energisektorer sætter ind og bidrager betydeligt til omkostningsdækningen.

Tariffremskrivningen fra 2025-2027 er baseret på det nuværende tariffdesign, der inkluderer en abonnementsbetaling for alle forbrugere, og en tarifreduktion i systemtariffen for de største elforbrugere. I 2025 opkræves nettatariffen fortsat som en energitarif (øre/kWh), der er ens for alle forbrugte kilowatt-timer. Fra 2026 forventer Energinet, at nettatariffen for de TSO-tilsluttede systembrugere opkræves som en kapacitetstarif (DKK/MW).

De mere strategiske begrundelser for ændringer i Energinets tariffdesign, er beskrevet i publikationen 'Status på Energinets tariffdesign 2023' (som forventes opdateret ultimo 2024).

Historisk og forventet udvikling i elforbrugstarifferne 2019-2027 (løbende priser)

ENERGINETS ELTARIFFER I 2025

Energinet opkræver i alt to typer forbrugstariffer; en **nettarif** og en **systemtarif**. Energinets nettarif dækker i store træk investeringer, afskrivninger og vedligehold af master, kabler, transformere mv. Energinets systemtarif dækker drift, forsyningssikkerhed og administration (DataHub).

Mens Energinet ejer og driver det overliggende elnet, ejer og driver en række netselskaber de underliggende distributionsnet, hvor næsten alle forbrugere og producenter, undtagen de allerstørste, er tilsluttet.

Nettariffen dækker Energinets omkostninger til forrentning og afskrivning, drift (herunder nettab) og vedligehold af det overordnede elnet (132/150 kV- og 400 kV-nettet) og af udlandsforbindelserne. Kunder med egne 132/150 kV-transformere, der afregnes på 132/150 kV-siden, afregnes til en reduceret tarif, der for 2025 er 0,5 øre/kWh lavere end den almindelige nettarif. Fra august 2024 kan store forbrugere opnå reduceret nettarif ved at indgå aftale om begrænset netadgang.

Energinet arbejder på at ændre nettariffen for kunder i transmissionsnettet til en kapacitetstarif, hvilket tidligere er udmeldt med forventet implementering i 2025. Metoden er fortsat under behandling i Forsyningstilsynet, hvorfor den forventede implementering er udskudt til 2026.

Systemtariffen dækker Energinets omkostninger til forsyningssikkerhed og elforsyningens kvalitet, herunder systemydelse, systemdrift, markeds- og systemudvikling samt omkostninger til DataHub. Den største post er systemydelse, som primært dækker over indkøb af reserver fra markedsaktører (både producenter og forbrugere), der kan stå klar til at sikre balancen og stabiliteten i elsystemet.

En del af systemtariffen opkræves som en pristalsreguleret, årlig abonnementsbetaling på 182 DKK pr. forbrugsmålepunkt i 2025. De fleste husstande har kun ét forbrugsmålepunkt, dog kan få have flere målepunkter. Abonnementsbetalingen går primært til drift af DataHub, dvs. måleradministration og sikring af korrekte el-afregningsgrundlag for alle forbrugere. Denne omkostning er den samme, uanset om man er en almindelig husstand eller en kæmpe industriel forbruger.

For store elforbrugere er der en reduktion i den energibaserede systemtarif på 90 pct., for den del af forbruget der overstiger 100 GWh pr. år.

Som udgangspunkt afregnes energinets eltariffer i snitfladen (tilslutningspunktet) til det kollektive elnet. Dette betyder, at samplaceret produktion og forbrug før tilslutningspunktet til det kollektive elnet, såkaldte 'prosumere' som fx egenproducenter, VE-egenforbrugere og direkte linjer, ikke skal betale energitariffer for 'egetforbrug', der er fuldt samtidigt med egen produktion.

De resterende omkostninger dækkes af producenter (indfødningsstarif), handelsgevinster på udlandsforbindelserne (flaskehalsindtægter), transitkompensation (ENTSO-E's kompensationsordninger for nettab og infrastruktur) og markedsaktører (balancering og balancetariffer).

Indfødningsstariffen dækker en andel af Energinets omkostninger til det overordnede elnet og afregnes som udgangspunkt på baggrund af nettoproduktionen. Indfødningsstariffen betales af de fleste elproducenter (solceller, vindmøller og decentrale værker, der fortsat er omfattet af aftagepligten, betaler ikke indfødningsstarif).

Balancetarif for produktion dækker en andel af Energinets samlede omkostninger til systemydelse og håndtering af balancemarkedet. Balancetarif betales af produktion og kan ses som en slags systemtarif for produktion. Energinet vil fra 2025 og fremadrettet hæve den andel af systemydelsesomkostningerne, producenterne skal betale.

Balancetariffen for produktion udgør 0,65 øre/kWh i 2025, hvilket er en stigning på 0,41 øre/kWh i forhold til 2024. Balancetariffens stigning skyldes behovet for en mere omkostningsægte og balanceret fordeling af omkostningerne til systemydelse mellem elforbrugere og elproducenter.

Det fremadrettede princip for fordeling af balanceringsomkostningerne mellem forbrugere og producenter (som ligger inden for den allerede godkendte metode) medfører, at producenterne fremadrettet bidrager med ca. 7 pct. af de opkrævede systemtarifindtægter mod tidligere ca. 3 pct. Forbrugssiden bidrager fortsat med resten af de brugerbetalte systemtarifindtægter.

Stigningen i balancetariffen for produktion indføres i en situation, hvor Danmark står på tærsklen til et historisk udbud af mindst 6 GW havvind. Ved at justere balancetariffen til et mere langtidsholdbart niveau allerede i 2025, gør Energinet vilkårene mere klare, og giver de kommende havvindbydere mulighed for at indregne en realistisk tarif i deres bud.

De danske eltariffer for producenter er lavere end i de andre nordiske lande og fx UK og Irland, men følger samme tendens til stigende systemtarif for produktion (balancetariffen). Resten af Europa og verden ser ind i de samme udfordringer med hensyn til balancering og forsyningssikkerhed som Danmark, og reagerer også på de nye vilkår for drift af elsystemerne. Fx gennem skærpede krav til egenbalancering for producenter og/eller øget bidrag til det kollektive elsystem fra producenter.

Endelig opkræves balanceansvarlige aktører et gebyr for balancekraft – dette gælder både for forbrug og produktion.

2025 ENERGINETS ELTARIFFER

FORBRUGERE BETALER

6,1 øre/kWh

i nettarif (energitarif)

7,4 øre/kWh

i systemtarif (energitarif)

182 kr./år

i systemabonnement (pr. forbrugsmålepunkt)

STORFORBRUGERE BETALER:

Reduceret systemtariffen ved forbrug over 100 GWh/år på 0,74 øre/kWh.

Reduceret nettarif med aftale om begrænset netadgang på 2,6 øre/kWh

PRODUCENTER BETALER

0,5 øre/kWh

i indfødningsstarif uanset om produktionen ligger i et forbrugs- eller et produktionsoverskudsområde*

**Dette er med forbehold for Forsyningstilsynets godkendelse*

0,65 øre/kWh

i balancetarif

BALANCEANSVARLIG AKTØRER BETALER:

0,1 øre/kWh i gebyr for balancekraft samt 30 EUR/uge i ugentligt gebyr.

PRODUCENTBETALING I DEN GRØNNE OMSTILLING

Elektrificeringen og den grønne omstilling medfører fortsat øgede investeringer i transmissionsnettet og øgede systemdelsesomkostninger, hvilket betyder, at Energinet har en stigende omkostningspulje, der skal fordeles mellem kunderne (forbrugere og producenter) i elsystemet.

Historisk har forbrugerne dækket stort set alle Energinets brugerbetalte omkostninger via net- og systemtariffer. En tilgang der gav mening, da det danske elsystem var dimensioneret efter elforbruget, og elproduktion fra vind og sol kun udgjorde en mindre andel og derfor i væsentlig grad kunne indpasses i det generelt forbrugsdimensionerede elnet.

Ud fra kostægte principper og rimelighed skal VE-producenter fremadrettet betale en større andel af Energinets omkostninger. Både til netudbygning i forbindelse med tilslutning af nye produktionsanlæg og til systemdelsesomkostninger til sikring af balancen og forsyningssikkerheden i elsystemet.

Indførelsen af producentbetalingsmetoden for el

Med producentbetalingen fra 2023 har Energinet imødekommet Folketingets ønske om, at nye vindmøller, solceller mv. får incitamenter til at placere sig hensigtsmæssige steder i elnettet. Samt at elproducenter betaler en større del af udgifterne til de udbygninger af elnettet, som deres anlæg giver anledning til.

Derfor har Energinet med indførelsen af producentbetalingsmetoden sikret, at forbrugerne ikke står alene med betalingen til det kollektive net. Elproducenter dækker nu i højere grad egne omkostninger til udbygning af elnettet.

Status på producentbetaling i dag

Med den geografiske differentiering i producentbetalingen er det blevet dyrere for producenter at placere anlæg med relativt få fuldlasttimer (typisk solcelleparker) i udfordrede områder. Både i netselskabernes røde geozoner (distributionsnettene) og i Energinets produktionsoverskudsområder (transmissionsnettet). Dette giver mere kostægte incitamenter til nye producenter om at placere sig hensigtsmæssigt i nettet. Samtidig giver det stærke incitamenter til at udnytte nettetilslutningen bedre gennem samplacering af produktionsanlæg med forskellige produktionsprofiler (sol og vind), samplacering af forbrug og produktion som egenproducent eller i direkte linje konstellationer. Det standardiserede tilslutningsbidrag for elproducenter betyder, at nye producenter nu betaler en større andel af de netomkostninger, de selv afstedkommer.

Tilslutningsbidraget er typisk den største omkostning i Energinets producentbetaling, og går til at dække omkostningerne til udbygning og styrkelse af transformerstation og det nære net. Bidragets størrelse reguleres mindst en gang årligt, fastsættes ud fra realiserede

komponentpriser i Energinets seneste anlægsprojekter og afspejler derfor den faktiske prisudvikling i markedet. Efter energikrisen er komponent- og byggepriserne steget markant og derfor stiger tilslutningsbidragene til det nære net for 2025 med mellem 60 og 70 pct.

I forhold til de løbende tariffer indførte Energinet også geografisk differentiering af indfødningsstariffen i 2023. Fra 2025 forventes den geografiske differentiering ophævet igen, for bedre at kunne estimere den gennemsnitlige indfødningsstarif og dermed overholde det samlede EU-loft for producenteres netbetaling.

Energinet antog ved fastlæggelsen af den geografiske differentiering af indfødningsstariffen, at opkrævningen af 0,9 øre/kWh i produktionsoverskudsområder og 0,3 øre/kWh i forbrugsdominerede områder ville sikre mod overskridelse af loftet. Det har imidlertid vist sig ikke at holde stik, og fremadrettet opkræves (igen) ens indfødningsstarif, i 2025 på 0,5 øre/kWh.

Indførelsen af producentbetalingsmetoden for el i 2023 udgør den hidtil største reform af Energinets tarifmodel.

Som resultat heraf har det været naturligt, at der i løbet af det første år er blevet gjort en række erfaringer. Disse erfaringer anser Energinet for væsentlige at reagere på og sikre, at der fortsat er transparente og retvisende rammevilkår for opsætning af ny vedvarende energiproduktion i Danmark.

De aktuelle ændringer i metoden, som er anmeldt til Forsyningstilsynet, er som følgende:

- Energinet tilpasser den geografiske differentiering til et netplanlægningsmæssigt mere retvisende kort.
- Energinet fjerner den geografiske differentiering af den løbende indfødningsstarif, så lokaliseringssignalet alene ligger på tidspunktet for investeringsbeslutning.
- Metoden tilpasses så de faktiske omkostninger ved levetidsforlængelse af udbudsparker med tilslutningspunkt på havet dækkes af elproducenten.
- Endelig forenkler Energinet forholdene for de små egenproducenter på lavspændings-niveau, så det bliver mere forståeligt for ikke-professionelle aktører at etablere egenproduktion.

Samlet set er Energinets producentbetaling udtryk for en mere omkostningsægte og balanceret tarifiering mellem forbrugere og producenter, som betyder, at producenterne fremadrettet betaler en større andel af de samlede omkostninger til elsystemet.

ENERGINETS TILSLUTNINGSBIDRAG FOR NYE ELPRODUCENTER

0,663 mio. DKK/MW

i produktionsoverskudsområder

0,193 mio. DKK/MW

i forbrugsdominerede områder

TILSLUTNINGSBIDRAG TIL DET NÆRE TRANSMISSIONSNET (FOR ALLE PRODUCENTER)

Er en standardiseret engangsbetaling til at dække Energinets gennemsnitlige omkostninger til bagvedliggende netforstærkninger i transmissionsnettet. Bidraget er geografisk differentieret og betydeligt større i områder med produktionsoverskud.

Afhængig af spændingsniveauet i tilslutningen betales enten stationsbidrag eller transformerbidrag:

STATIONSBIIDRAG (FOR TRANSMISSIONSTILSLUTTEDE PRODUCENTER)

Er standardiserede engangsbetalinger til at dække Energinets gennemsnitlige omkostninger til etablering af tilslutningsfelter i Energinets lokale station ved tilslutninger direkte på transmissionsnettet.

18,2 mio. DKK/felt
for 132/150 kV

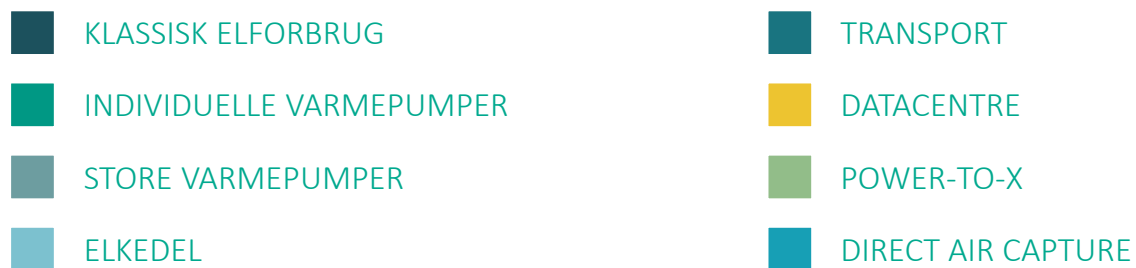
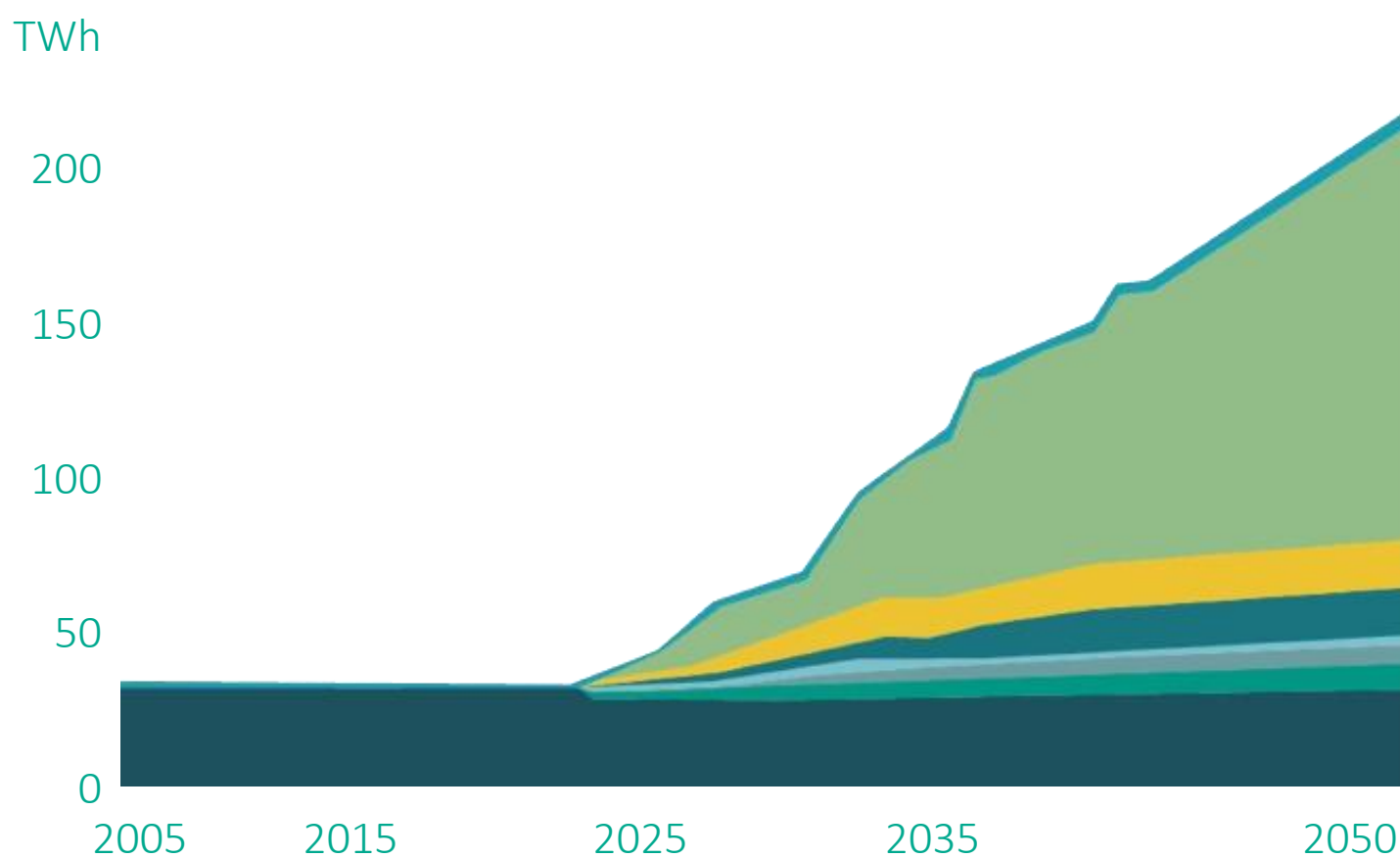
10,7 mio. DKK/felt
for 220 kV

18,8 mio. DKK/felt
for 400 kV

TRANSFORMERBIIDRAG (FOR DISTRIBUTIONSTILSLUTTEDE PRODUCENTER)

Er standardiserede engangsbetalinger til at dække Energinets gennemsnitlige omkostninger til transformerkapacitet mellem distributionsniveau og transmissionsniveau.

0,350 mio. DKK/MW
i røde geozoner

Forventet elforbrug frem mod 2050.

Kilde: Energistyrelsens Analyseforudsætning 2023 (AF2023).

ELEKTRIFICERING FREM MOD 2050

Forventningerne til udviklingen i elforbruget er vigtige for at fastlægge udbygningsbehovet for det fremtidige elnet, hvor afledte investeringer påvirker tarifferne. Samtidig udgør forbruget en central parameter i tarifieringsgrundlaget, og et stigende elforbrug betyder, at der er flere til at betale omkostningerne.

Det danske elforbrug har gennem en årrække været nærmest konstant, idet energieffektiviseringer har udlignet nyt elforbrug fra elkedler, varmepumper og elbiler. I Energistyrelsens Analyseforudsætninger 2023 (AF2023) forventes det, at elforbruget de næste 10-15 år stiger med ca. 10 pct. pr. år, som følge af en forventning om markant øget elektrificering, der politisk er et af virkemidlerne for at opnå målsætningen om at reducere udledningen af CO₂ med 70 pct. i 2030.

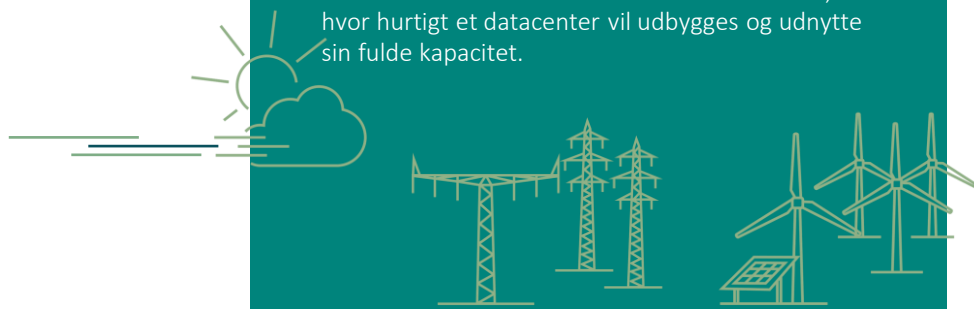
Udviklingen forventes at øge opkrævningsgrundlaget for Energinets tariffer. Hvis elektrificeringen går hurtigere end forventet, stiger tarifgrundlaget og kan medvirke til at sænke tarifferne. Omvendt vil tarifferne på kort sigt kunne påvirkes i opadgående retning, hvis elektrificeringen og det stigende elforbrug kommer senere end ventet.

Der er i høj grad tale om energiforbrug, der flyttes fra fossile brændsler til elektricitet produceret af vedvarende energi, samt nyt elforbrug til Power-to-X (PtX) teknologier. Energinet vurderer, at fremskrivningerne i AF2023 er relativt sikre og forudsigelige for især klassisk elforbrug, men også opvarmning og transport. Derimod er fremskrivningen og især indfasningstidspunkterne for PtX og store datacentres elforbrug mere usikre. Derfor er forbrugsforventningen for de nærmeste år nedjusteret i Energinets budgetforudsætninger.

ENERGINET FORVENTER, AT DE STØRSTE KILDER TIL USIKKERHED FOR TARIFUDVIKLINGEN ER:

Produktionen af CO₂-neutrale brændstoffer baseret på PtX-teknologier, der har et stort elforbrug, kan bidrage betydeligt til at løse klimaudfordringen. Grøn strøm fra sol og vind kan omformes til brint eller brintbaserede produkter og erstatte fossile brændsler i de sektorer, der ikke kan køre på ren el eller batteri. Demonstrationsprojekter for storskala produktion og anvendelse af PtX er på vej i Danmark. Der er dog usikkerhed omkring, hvor hurtigt det store elforbrug fra PtX for alvor starter.

Flere Tech-giganter har allerede valgt at placere store datacentre i Danmark, blandt andet fordi Danmark har en meget høj forsyningssikkerhed, og fordi en stor andel af elproduktionen er VE-baseret. De første år i forbrugsfremskrivningen er i høj grad baseret på kendte projekter i pipeline, men også forbundet med stor usikkerhed, da udviklingen de seneste år har vist, at datacenterejerne hurtigt kan skifte fokus fra det ene land til det næste. Desuden er det usikkert, hvor hurtigt et datacenter vil udbygges og udnytte sin fulde kapacitet.

BUDGETTERET INDTÆGTSFORDELING 2025

DKK 8,9 MIA

NETTARIF (FORBRUGER)

27%

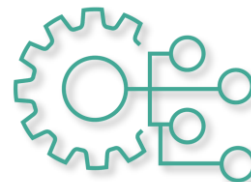
Nettariffen falder med 1,4 øre fra 2024 til 2025. Faldet skyldes større flaskehalsindtægter end først budgetteret og faldende nettabsomkostninger. Disse påvirkninger opvejer den generelle omkostningsudvikling i nettariffen.

SYSTEMTARIF (FORBRUGER)

39%

Systemtariffen stiger med 1,9 øre fra 2024 til 2025. Stigningen skyldes øgede systemydelsesomkostninger samt over-/underdækninger fra tidligere års fluktuerende energipriser. Derudover stiger systemabonnementet med 2 DKK pr. år fra 2024 til 2025.

INDFØDNINGSTARIF (PRODUCENT)

2%

Indfødningsstariffen på 0,5 øre/kWh kan ses som producenterens nettarif. Indfødningsstariffen vil i 2025 ikke længere være geografiskdifferentieret, og falder derfor med 0,4 øre i produktionsoverskudsområder, hvorimod den stiger med 0,2 øre i forbrugsdominerede områder fra 2024 til 2025.

BALANCETARIF (PRODUCENT)

3%

Balancetariffen på 0,65 øre/kWh kan ses som producenterens systemtarif. Balancetariffen stiger med 0,41 øre/kWh fra 2024 til 2025. Stigningen skyldes øgede balanceringsomkostninger til elsystemet og en mere balanceret fordeling af omkostningerne til systemydelser mellem elforbrugere og elproducenter.

FLASKEHALSINDTÆGTER

21%

Fra 2025 forventes mere stabile og lave prisforskelle mellem Danmark og tilstødende prisområder, hvilket medfører færre flaskehalsindtægter. Der er fortsat stor usikkerhed om de bagvedliggende makroøkonomiske faktorer, hvilket giver usikkerhed i fremskrivningen.

ØVRIGE INDTÆGTER

8%

Øvrige indtægter dækker over overdækning fra 2024, finansielle indtægter samt transitkompensationer.

BUDGETTERET OMKOSTNINGSFORDELING 2025

DKK 8,9 MIA

SYSTEMYDELSE

27%

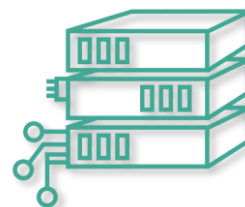
Omkostningerne til systemydelser stiger i 2025 med DKK 195 mio. Det skyldes primært en revideret nordisk reserve-dimensioneringsmetode, der opfylder den europæiske regulering for systemdrift.

SYSTEMANSVAR OG DATAHUB

19%

Stigende omkostningerne til systemansvar og DataHub giver isoleret set en tariftstigning 0,4 øre/kWh i 2025. Det skyldes primært flere driftsopgaver og IT-udvikling og –sikkerhed.

NETTAB

8%

Omkostningerne til nettab reduceres, hvilket medfører, at nettariffen isoleret set falder med 0,6 øre/kWh. Dette skyldes primært lavere forventede elpriser, som opvejer en 10 pct. stigning i det fysiske nettab.

ELTRANSMISSION

43%

Omkostningerne til eltransmission stiger i 2025 med DKK 545 mio. Dette skyldes primært øget forrentning, afskrivninger samt højere lånerenter.

ØVRIGE OMKOSTNINGER

3%

Øvrige omkostninger dækker over afregninger med eksterne aktører, markedsgebyrer mv.

ENERGINETS ELTARIFFER FOR FORBRUG 2025-2027

Energinets omkostninger som opkræves gennem eltarifferne stiger fra 2024 til 2025. Og forventeligt også i 2026 og 2027, hvorefter et stigende elforbrug forventes at få eltarifferne til at stagnere.

Tidligere var det forholdsvist enkelt at orientere om udviklingen i Energinets eltariffer. Tarifferne var energitariffer med en fast enhedspris (øre/kWh) for alle forbrugte kilowatt-timer. Med Energinets igangværende modernisering af eltarifferne, er det ikke længere så enkelt at sammenligne tariffudviklingen år for år. Nogle omkostninger afspejles bedst ved et årligt abonnement, andre ved den kapacitet eller forsyningssikkerhed, der stilles til rådighed. Endelig er der fortsat omkostninger, som bedst afspejles ved den energimængde der forbruges og derfor skal transporteres.

Den enkelte forbrugers tariffbetaling bliver således mere individuel og en bedre afspejling af de reelle omkostninger ens forbrug giver anledning til.

Tarifferne har de seneste år været præget af den uro, som har været på elmarkedet. Energikrisen gav især i 2022 høje flaskehalsindtægter, men affødte også igangsættelse af flere aktiviteter, der skal sikre Danmarks energiforsyning fremadrettet. Siden 2022, hvor uroen på elmarkedet var højest, er flaskehalsindtægterne tilbage på et mere naturligt niveau. Derfor forventes det, at de kommende års flaskehalsindtægter kan dække de fremtidige omkostningerne ved udlandsforbindelserne. Flaskehalsindtægterne er dog meget

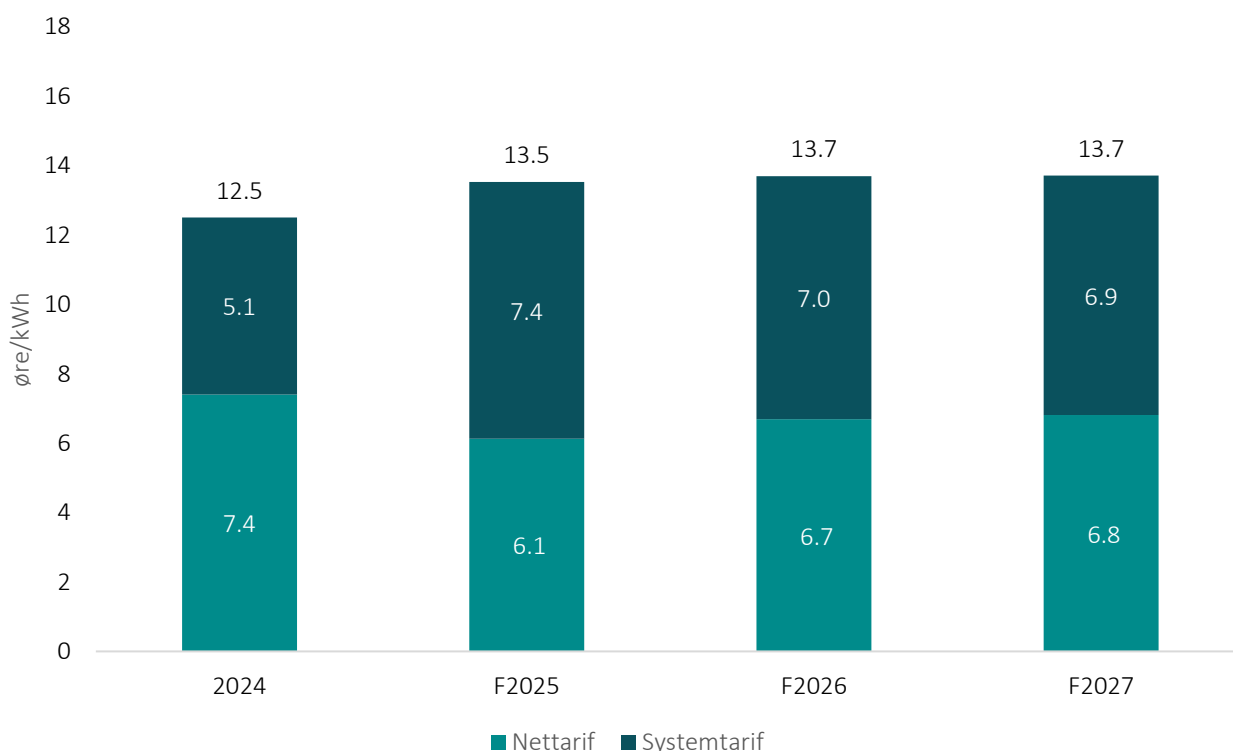
følsomme over for blandt andet brændselspriser og vejrmæssige forhold i de nabolande, Danmark er elektrisk forbundet med, hvorfor indtægterne kan variere betydeligt fra år til år.

De vigtigste omkostningsdrivere for de kommende års tariffer, er det generelt stigende aktivitetsniveau og behovet for infrastrukturinvesteringer samt nye driftsopgaver i forbindelse med den grønne omstilling. En kombination af større anlægsmasse, øget behov for reinvesteringer, flere IT-projekter samt ny økonomisk regulering, som betyder større behov for egenkapital, er de bagvedliggende årsager hertil.

Derudover medfører nye europæiske regler samt behov for flere og nye typer af systemydelser til balancering af elnettet stigende omkostninger til primært manuelle systemydelser (mFRR). Dette skyldes øget indkøb af mFRR op- og nedregulering i DK1 samt øget priser i DK2.

Figuren viser udviklingen for de nominelle tariffer, net og systemtariffen. Tarifferne stiger samlet fra 12,5 øre/kWh i 2024 til 13,5 øre/kWh i 2025 (systemabonnementet er ikke medregnet, ligeledes er det fra 2026 kun nettatariffen for DSO-kunderne, der er angivet, og ikke også TSO-kunderne).

Tariffremskrivningen er behæftet med betydelig usikkerhed, særligt omkring hastigheden i den grønne omstilling, herunder forbrugsstigningen.

DEN GRØNNE OMSTILLING ØGER FORTSAT INVESTERINGSNIVEAUET

Nyinvesteringer i eltransmissionsnettet skyldes øget belastning på grund af ændringer i forbrugs- og produktionsmønstre. Andre ændringer i transmissionsnettets omgivelser spiller også ind; blandt andet politiske ønsker om hurtigere grøn omstilling eller forskønnelse omkring Energinets transmissionsnet, nye storforbrugere og et aldrende net.

Den grønne omstilling kræver indpasning af en stadig større mængde strøm fra især sol og vindkraft. Elproduktionen flytter typisk længere væk fra forbrugsstederne, og det kræver både forstærkninger af 132-150 kV-nettet og 400 kV-nettet samt nye elmaster, transformestationer og kabelstrækninger. Samtidig vil en øget transitudveksling med nabolande øge behovet for nyinvesteringer. Energinets investeringsplaner afspejler disse behov for tiltag i eltransmissionsnettet og er baseret på samfundsøkonomiske vurderinger.

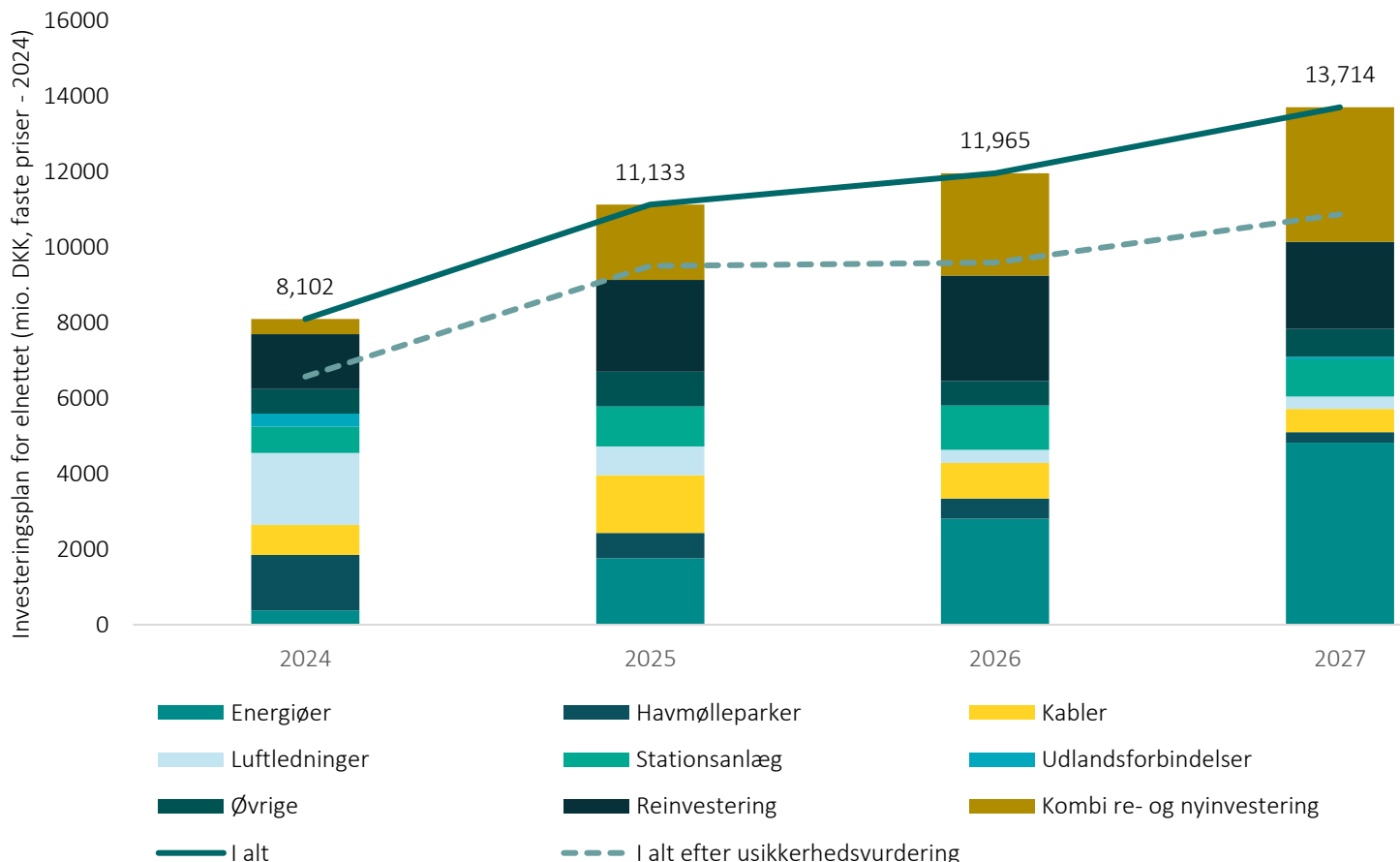
Udlandsforbindelser finansieres primært af flaskehalsindtægter og EU-tilskud. Reinvesteringer finansieres primært indenfor eksisterende indtægtsrammer og vil isoleret set ikke give anledning til tariffstigninger. Nye udbygninger af det indenlandske net, i form af netforstærkninger og krav om kabellægninger og forskønnelser, finansieres via en øget nettarif, og påvirker således tariffniveauet for alle forbrugere.

Energinet skal i sin planlægning og udbygning af elnettet sikre,

- at eltransmissionsnettet er i stand til at håndtere de stigende mængder vedvarende energi, der ofte placeres langt fra forbrugscentrene
- at den høje elforsyningsikkerhed kan opretholdes, i takt med en stigende andel af fluktuerende vedvarende energi
- at markeds- og tarifløsninger udvikles yderligere, og bringes i spil som alternativer før beslutninger om ny infrastruktur foretages.

I perioden 2024-2027 er der budgetteret i alt DKK 27 mia. til nyinvesteringer i eltransmissionsnettet, hvoraf DKK 19 mia. er godkendte og igangværende projekter. Sammen med reinvesteringer budgetterer Energinet med samlede investeringer for DKK 45 mia. frem mod 2027. I investeringsoverblikket 2024-2027 er investeringer på de enkelte år og kategorier vist.

Investeringer får først tariffmæssig effekt, når anlæg sættes i drift. Forsinkelser i investeringsprojekter kan udskyde påvirkningen af den fremtidige tarif, mens øgede havariomkostninger til udvekslingsforbindelser kan hæve tariffen.

STIGENDE OMKOSTNINGER TIL SYSTEMYDELSER

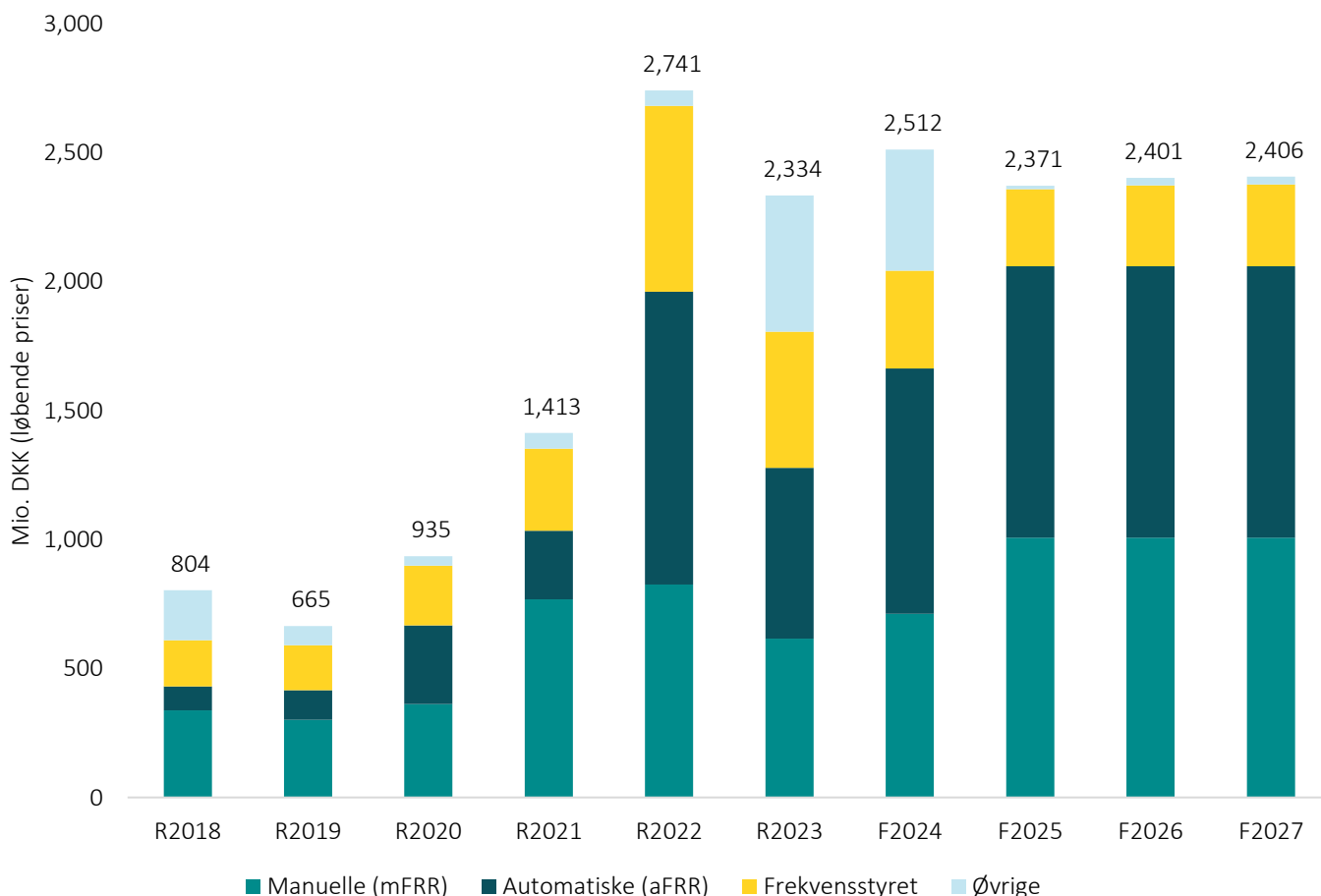
Omkostningerne til systemydelser er steget over de seneste år, og opgaven med at balancere elsystemet bliver fortsat mere kompleks. Stigende andele af vedvarende energi i elsystemet i både Danmark og Norden/Europa øger behovet for flere og nye typer af systemydelser. Samtidig skubber vedvarende energi på udfasningen af de termiske kraftværker, der traditionelt har leveret systemydelser.

De kommende år forventes der at blive implementeret flere ændringer, der påvirker de nuværende kapacitetsmarkeder for både automatiske og manuelle reserver. Stigende tilslutning af vedvarende energi i elsystemet og en ny nordisk dimensioneringsmodel fastsætter nye behov for både op- og nedreguleringskapacitet. Dermed vil Danmark opfylde kravene i den europæiske regulering for systemdrift. Det betyder indkøb af blandt andet væsentlig flere manuelle systemydelser i Østdanmark.

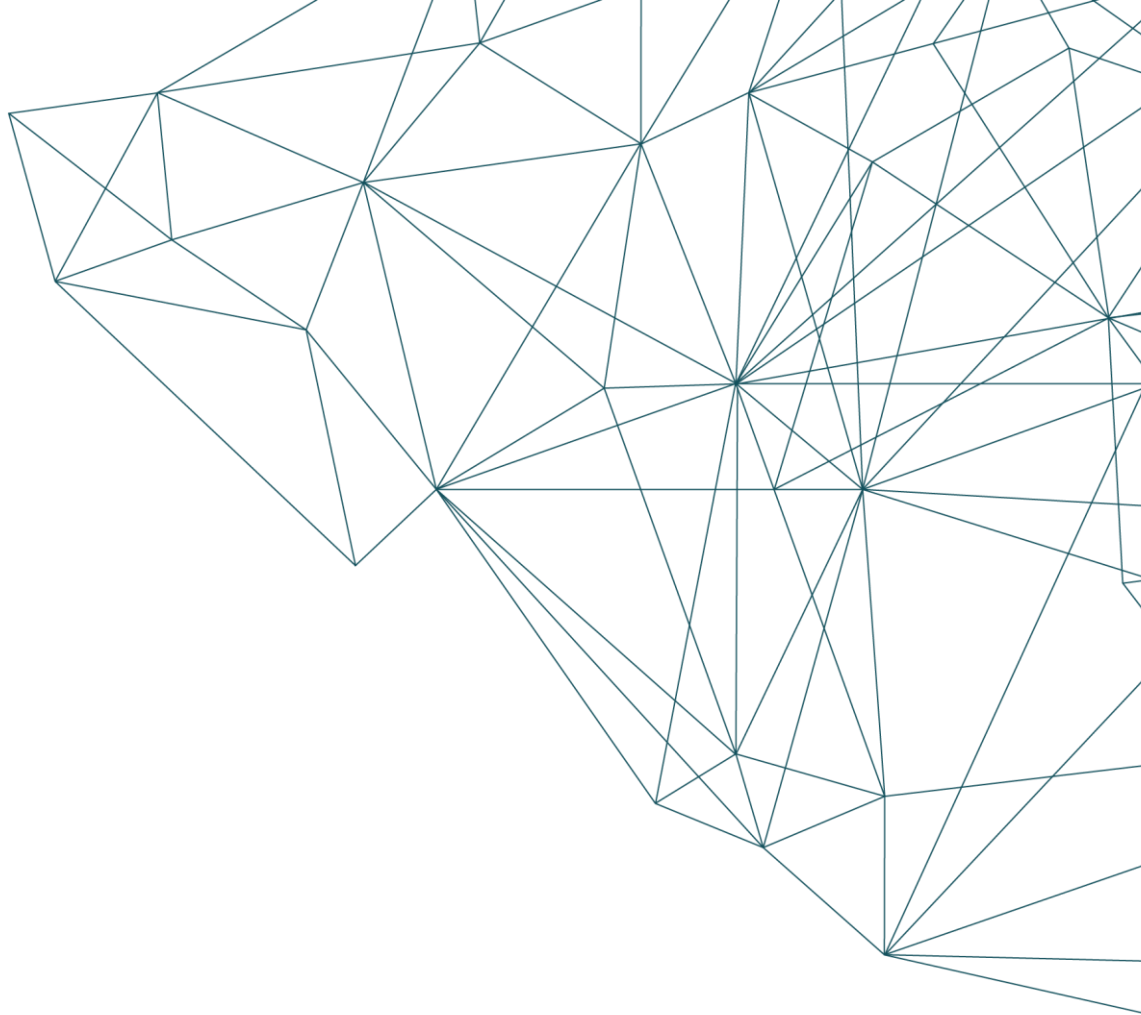
Større internationale markeder og adgang for nye teknologier til systemydelsesmarkederne skal bidrage til at stabilisere omkostningerne. Et øget behov på den ene side og nye muligheder for at optimere indkøbet af systemydelser på tværs af Norden på den anden side, gør det vanskeligt at fremskrive

det samlede omkostningsbillede. Energinet arbejder på at imødegå de stigende omkostninger via en række initiativer. Men markedssituationen og antallet af aktører i markederne er langt fra forudsigelige. Tilingen af initiativerne er derudover usikker, hvilket kan ændre omkostningsbilledet i både op- og nedadgående retning.

Som så meget andet har energikrisen også sat sit præg på systemydelsesmarkederne og givet anledning til ekstraordinære omkostninger til sikring af energiforsyningen. De ekstraordinære omkostninger indgår for 2023-2024 i figuren under "Øvrige". Ser man bort fra den regnskabsmæssige påvirkning fra disse, er det generelle billede, at systemydelsesomkostninger stiger med ca. DKK 200 mio., hvilket giver en tariffstigning på ca. 0,5 øre/kWh i 2025.

ENERGINET

Tonne Kjærvej 65
7000 Fredericia
Tlf 70 10 22 44

eltariffer@energinet.dk
www.energinet.dk

Energinet er en selvstændig offentlig virksomhed ejet af staten.

Det betyder, at de publikationer m.v., som Energinet udgiver, alene er udtryk for Energinets faglige vurderinger. Disse vurderinger deles ikke nødvendigvis af klima-, energi- og forsyningsministeren, der varetager ejerskabet af Energinet på statens vegne.

Energinet bestræber sig på at være en åben og transparent virksomhed, hvor vurderinger og analyser gøres tilgængelige for alle.